

Notulen Bestuursvergadering 22 september 2020

Locatie: Molen Ter Leede, Lingedijk 2, 4142 LD Leerdam

Tijd: 19:30 uur – 21:30 uur

Aanwezig: Erik, Leen, Geert en Peet. Tom belt in

Afwezig: Kees

Gast: Bas de Deugd

Notulist: Tom

1. Opening: vaststellen agenda en notulen vorige vergadering. De notulen van de vorige vergadering worden goedgekeurd. Er wordt besloten de notulen zo spoedig mogelijk naar de andere bestuursleden te versturen om nagekeken te worden. Na goedkeuring kunnen ze dan direct op de website gezet worden.
Naar aanleiding van de vorige notulen: MIO's zijn altijd verzekerd, dus zowel wel als niet onder toezicht staand. De eigenaren zijn verantwoordelijk om een contract te maken met de molenaar. De weercursus heeft al 40 deelnemers. De website is nog steeds een beetje onduidelijk en heeft een goede boomstructuur nodig. De eerste pagina's zijn wat oubollig. Erik gaat met André Canninus praten. Volgend jaar komt er een nieuwe financiële module van Genkgo. Vooralsnog wordt het systeem van Karel Ouendag gebruikt.
2. Post in/uit: Mail van Karel Ouendag over HHR 2.2: zie bijlage 1. Er is een voorstel van Bas de Deugd over een Immaterieel Erfgoedprijs. Volgens Bas is dit ook belangrijk voor het UNESCO safeguardingsplan van het ambacht molenaar. Het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland (KIEN) vraagt jaarlijks welke maatregelen er getroffen zijn en welke acties ondernomen zijn. De prijs kan niet alleen naar een persoon te gaan maar ook naar een organisatie, gemeente o.i.d. die zich verdienstelijk heeft gemaakt voor het ambacht molenaar. Erik gaat De Hollandsche Molen, AKG en het Gild erbij betrekken via het voorzittersoverleg. Het plan wordt bekend gemaakt in december 2020 via de Gildebrief. In 2022 op de ALV van het Gilde vindt de eerste uitreiking plaats. De prijs gaat bestaan uit een geldprijs van ten minste 500 euro plus een certificaat. Afhankelijk van andere deelnemende partijen kan de prijs verhoogd worden. Er is een nominatie binnengekomen voor de Evert Smit biotoopprijs. We wachten verdere nominaties af. Tijdens de ALV in 2021 zal deze prijs worden uitgereikt. De prijs bestaat uit een geldbedrag van 500 euro plus een certificaat. Het is natuurlijk de bedoeling dat het prijzengeld aan een molen wordt gedoneerd.
3. Mededelingen bestuursleden: Er heeft een ongeval plaatsgevonden op Molen de Zwaluw te Hoogeveen. Bij het schoonmaken van de mengketel is een voet van de molenaar klem komen te zitten in de trechter van de mengketel. Met behulp van de brandweer is de voet bevrijd waarbij de mengketel beschadigd is geraakt. Met de voet viel het achteraf gelukkig mee. Dit was niet echt een molen ongeval en de zaken worden nog verder uitgezocht. Volgens het ongevallen actieplan is iedereen geïnformeerd en is het bij de verzekeraar gemeld. De online internationale conferentie is op 5 november gepland. Er zijn vier internationale sprekers. De Hollandsche Molen, Erik Kopp en Peet Wessels zijn er mee bezig. Nicole Bakker is

de moderator en Erik doet de chats. Er wordt eerst geoefend. Men komt zelf niet in beeld, de spreker wel. Beleid bij overleden leden: Willem Boender van de ledenadministratie moet het weten en stuurt dan ook een berichtje. De secretaris stuurt de familie een kaart als er een bericht gekomen is. Tevens is er dan overleg met Willem Boender. Peet Wessels zet het op Facebook. Tom stuurt naar nog een kaart naar de families van Hein Steinz, Johan Bakker en Jan Knecht. Er is een verzoek van Roelant van Eijk om een voorzitter Drenthe e-mailaccount te krijgen. Op Genkgo kan men geen documenten opslaan en het is goed om te weten dat een e-mailaccount geen archief is. Leen gaat met Roelant overleggen. De uitreiking van het nieuwe cursusboek watermolenaars vindt op 26 september plaats. Kees en Peet gaan naar de Gennepmolen in Eindhoven om het uit te reiken. Kees heeft deze monsterklus geklaard. De afdeling Zeeland heeft nog steeds een ING-rekening en niet de Triodosbank. Geert gaat er achteraan. De folder is klaar en de vraag is of er ook posters moeten komen. Peet wil ze wel ontwerpen. Groningen gaat de cursus pellen op film zetten. De vraag is of er ook geld uit de opleidingspot beschikbaar is. Het bestuur is het hier mee eens aangezien het een KOP cursus is. De film moet wel vanuit het Gilde gemaakt worden en eventueel ook aan andere afdelingen ter beschikking gesteld kunnen worden. De offerte laat een fors bedrag zien van ruim 41.000 euro. Geert merkt op dat het produceren van ons cursusmateriaal duurder is geworden. Geert wil direct de hogere kosten doorberekenen naar 100 euro en dit per 1 januari 2021 in laten gaan. Dit wordt eerst in de OR-vergadering besproken. Er zijn nu meer portokosten omdat de Bunschoter het cursusmateriaal opstuurt. Leen merkt nog op dat Fred van Eenennaam de nieuwe secretaris van de afdeling Overijssel is geworden. Hij volgt hiermee Eddy Blenke op.

4. Verenigingszaken: De uitgestelde ALV op 31/10 gaat fysiek niet door. De toenemende infecties met het Covid-19 virus en de daarbij behorende maatregelen maken een fysieke ALV te risicovol. Er wordt besloten een ALV online te doen met een minimale agenda. Zaken als HHR bijlagen worden doorgeschoven naar volgend jaar. De begroting 2021 en decharge van het bestuur door de kascommissie kan online. Het bestuur komt fysiek bij elkaar in Utrecht, de Meern. De secretaris informeert naar de mogelijkheden. De Gildebrief: het bestuur vindt dat het redactieteam een goede Gildebrief maakt. Bas meldt dat er voldoende kopij binnenkomt. Bij plaatsing staat de redactie er wel min of meer achter. Bas vraagt om uitbreiding van het redactieteam.
5. Afdelingszaken: verder gb
6. Opleidingszaken: voorstel van Kees over nieuwe opleiding: aanleiding is het opleiden van wiekenwentelaars. Wat is de kwaliteit? Hoe zit het met de verzekering en wat gaat er in de rest van het land gebeuren? De discussie is al eerder gevoerd in het Gilde. De lokale initiatieven baren zorgen. Daar bovenop een schrijven van Karel. De bestaande opleiding is nog steeds de bestaande opleiding. Er zijn natuurlijk wel verbeterpunten. Het cursusboek is een naslagwerk. De exameneisen stellen wat men wel en niet moet weten. Voorstel is om Kees het wederom in de OR te laten inbrengen. Kees zou het niet alleen moeten doen. Geert biedt hulp aan. Een commissie zou wenselijk zijn. Malen bij harde wind: de conclusie is; we doen geen uitspraak. Bij de verzekering en het molenaarscontract is er geen probleem. Het draaien bij harde wind is heel erg afhankelijk van heel veel factoren. Er wordt nog geen besluit genomen en het onderwerp komt later terug. In het modelcontract moet het beter verwoord worden.
7. Jubileum 2022: De titel is 'alles draait om de molenaar'. De Jubileumcommissie verzorgt de landelijke opening en afsluiting. De afdelingen doen de rest. Er is een brief uitgegaan naar de afdelingen. Elke maand een andere afdeling in de hoofdrol.

Per afdeling is er 1000 euro beschikbaar. De aftrap is op molen De Kat te Zaandam op 15-1-2022. Daar was ook het allereerste examen. Prinses Beatrix wordt i.o.m. DHM gevraagd. Eindfeest in NOMA met o.a. molenmarkt, drie interessante sprekers en een borrel. De ALV 2022 is iets voor het bestuur. Het presentje wordt een schildje voor op de molen. Een plaatjes verzamelalbum i.s.m. AH gaat niet door. De grootgrutter is niet geïnteresseerd. Alle molenaars draaien op 12/4/2022 voor de recordpoging. Het jubileumboek gaat gestaag. Een afspraak met de uitgever wordt gemaakt om over fondsenwerving te spreken.

8. Genkgo: stand van zaken software: De database is opgeschoond. Instructeurs willen kunnen zien wie echt in opleiding is. De opzet van de opleiding zoals in Noord-Holland mag gebruikt worden.
9. Veiligheid: Er zijn de laatste drie maanden geen incidentmeldingen geweest.
10. Rondvraag: Op 14 november is er een fysieke OR in de Meern. Eén persoon per afdeling en ook niet het gehele bestuur. Aktie Leen.

Volgende vergadering: 19 oktober 19:30 uur

2020:

26 september: Boekenbal Gennepmolen (Kees en Peet)

9 oktober: Molencontactdag en ALV De Hollandsche Molen (Erik)

19 oktober: voorbereiden ALV GVM: LaPlace De Meern

31 oktober: ALV online 10-11:30

5 november: International Conference Craft of the miller online 4-5:30 p.m. (Erik en Peet)

Aansprakelijkheid molenaar bij sterke wind. (n.a.v. concept-art. van Jan Wieffer voor de Gildebrief)

Twee vragen worden vaak gesteld door vrijwillige molenaars:

- Tot welke windkracht mag ik draaien?
- Wat zegt de verzekering hierover?

Overwegingen:

- in onze verzekeringsvoorwaarden staat niets over maximale windsnelheid. (bron: JW)

- In de oude versie van de Basisopleiding Vrijwillige Molenaar staat:

7.2.0. *Soms is de wind zo sterk, b.v. windkracht 6 of 7, dat de molen zonder zeilen kan werken.*

8.4. *'De molenaar mag malen tot windkracht zeven'.*

En in de daarbij afgedrukte windsterkte-tabel:

Windkracht 7: *'Onbelaste molens stoppen. Belaste molens zonder zeil en evt. uit de wind.*

Windkracht 8: *'Molens staan stil'.*

(N.B.: dit *'Molens staan stil'* lijkt een constatering, geen voorschrift, want bij Windkracht 0 staat ook: *'Molens staan stil'*)

- In de huidige versie van de Basisopleiding staat eveneens:

7.2.0. *Soms is de wind zo sterk, b.v. windkracht 6 of 7, dat de molen zonder zeilen kan werken.*

- In het model-contract DHM-GVM staat in artikel 5.1:

*"De Molenaar is verplicht de molen zo snel mogelijk tot stilstand te brengen indien tijdens het draaien van de molen een gebrek wordt geconstateerd dat gevaar kan opleveren voor de molen en/of personen dan wel wanneer de weersomstandigheden of de te verwachten weersomstandigheden, in het bijzonder onweer en/of **windsnelheden** **waarboven verzekeraars spreken van storm c.q. stormschade**, dit noodzakelijk maken. De Molenaar dient daarbij zodanige handelingen te verrichten dat redelijkerwijs geen schade wordt aangericht."*

Opmerking:

Stormschade wordt geacht ontstaan te zijn bij *tenminste 14 meter per seconde* (6 Bf= 10,8-13,8 m/sec, 'krachtige wind') volgens JW.

Storm is voor het KNMI: 9 Bf

Vraag: hoe weet de molenaar, welke windsnelheid in dit artikel bedoeld wordt?

Vraag: wat betekent dit voor schade door windstoten?

Dit contract is een raamwerk-overeenkomst, die door de moleneigenaar en molenaar 'op maat gesneden' moet/mag worden:

Vraag: als de eigenaar en de molenaar overeenkomen dat er ook bij 7 Bf gemalen mag worden, bijv. omdat het arbeidsproces (pellen, houtzagen e.d.) dan beter verloopt, vallen ze dan nog wel binnen de verzekeringsvoorwaarden?

Conclusie:

- Zowel de oude als de nieuwe Basisopleiding doet hierover geen bindende éénduidige uitspraak.

-Het huidige Modelcontract DHM-GVM verplicht de molenaar bij windkrachten boven 6 Bf de molen tot stilstand te brengen (hoewel dat niet expliciet omschreven wordt).

- Een tussen moleneigenaar en molenaar overeengekomen afwijking van deze bepaling – dus draaien boven 6 Bf – lijkt vanuit de Gilde- verzekering geen belemmering te zijn.
- de aanduiding ‘*windsnelheden waarboven verzekeraars spreken van storm c.q. stormschade*’ is voor molenaars onduidelijk en wordt door de Gilde-verzekeraar ook niet als criterium gehanteerd.

Op de vraag: ‘*Tot welke windkracht mag ik draaien?*’ lijkt geen eenduidig antwoord te geven. En dat kan aanleiding zijn tot discussies als er door draaien bij harde wind schade ontstaat.

Wanneer is de molenaar daarvoor aansprakelijk te stellen?

Wat de verzekeraar hierover zegt is niet duidelijk: De Gilde-verzekering noemt geen grens, het model-contract lijkt vanuit de verzekeraars wel een grens te noemen.

Willen we een vastgelegde grens m.b.t. de windsterkte?

Veilig en verantwoord draaien of malen met de molen wordt bepaald door de snelheid van de molen.

De windsterkte speelt daarin uiteraard een rol, maar ook andere factoren, zoals belast/onbelast draaien, hoe groot is de belasting, welke afmetingen heeft het gevucht, hoe is de kwaliteit van de vang, de onderhoudstoestand van de molen, is de wind constant of met uitschietters, enz.

Ook de ervaring van de molenaar is belangrijk.

Of een situatie veilig of niet veilig is, kan daarom alleen per geval beoordeeld worden.

De grens leggen bij één windsterkte doet geen recht aan de praktijksituaties.

Daarnaast betekent een algemeen weerbericht met 7 Bf. niet dat het op elke plaats ook daadwerkelijk 7 Bf. waait. Hoe toon je dan aan dat een molenaar wel/niet over de schreef ging?

Voorstel:

- Als Gilde besluiten we geen uitspraak te doen over tot welke windkracht/-snelheid de molen verantwoord en veilig kan draaien.

- Dit besluit wordt gecommuniceerd en toegelicht naar de leden, waarin de eigen verantwoordelijkheid het criterium is.

(op termijn moet ook gekeken worden naar de formulering in het DHM-Gilde model-contract)

Kees Kammeraat

Immaterieel Erfgoedprijs Gilde van Vrijwillige Molenaars

Sinds 7 mei 2013 staat het ambacht van molenaar op de Inventarislijst van Immaterieel Erfgoed in Nederland.

Het Gilde van Vrijwillige Molenaars heeft deze aanvraag voor plaatsing gedaan.

Doel van deze aanvraag was het borgen van onze vaardigheden en kennis om een wind- of watermolen te kunnen bedienen.

Een belangrijk kenmerk is dat immaterieel erfgoed wordt overgedragen van generatie op generatie en van persoon op persoon. Het behoort tot de basis van een gemeenschap. Immaterieel erfgoed is 'dynamisch, levend erfgoed'.

Met immaterieel erfgoed hebben wij allemaal in ons dagelijks leven te maken. Het is nooit weggestopt. We noemen het ook wel 'levend erfgoed', omdat het in de harten, hoofden en soms in handen van mensen leeft.

Immaterieel erfgoed is de schakel tussen heden, verleden en toekomst. Het is cultuur van nu, maar geeft ook een gevoel van verbondenheid met vorige generaties en is tegelijkertijd ook toekomstgericht omdat mensen het willen doorgeven aan volgende generaties.

Eind 2017 wordt het ambacht van molenaar bijgeschreven op de Representatieve lijst van het immaterieel cultureel erfgoed van Unesco.

Op de Representatieve lijst van het immaterieel cultureel erfgoed van Unesco staan inmiddels meer dan vierhonderd elementen van immaterieel erfgoed ingeschreven, uit alle delen van de wereld.

Het doel van de representatieve lijst is het beter zichtbaar maken van de wereldwijde diversiteit van het immaterieel erfgoed om zo het besef van het belang en de betekenis van immaterieel erfgoed in het algemeen te bevorderen. De Representatieve lijst is niet bedoeld als een lijst van topstukken, erkend als belangrijk voor de hele wereld. De lijst maakt daarentegen zichtbaar wat gemeenschappen, groepen en individuen belangrijk vinden.

Wat betekent plaatsing voor de molenaars?

Wat betekent het allemaal voor de individuele molenaars in het land. Worden zij er beter van?

Met de voordracht maakt de Nederlandse overheid zich hard om samen met de Molenaarsgilden het ambacht van molenaar ook voor de toekomst te behouden. Dat wil niet zeggen dat de molenaars er geld of subsidies mee kunnen verdienen. Het betekent wel dat de Nederlandse overheid zich zal beijveren voor een gunstig klimaat waarin het molenaarsambacht kan gedijen.

Plaatsing op een internationale UNESCO lijst levert ondertussen wel veel extra aandacht op.

Het molenaarsambacht wordt er letterlijk door in het zonnetje gezet. Het geeft de Molenaarsgilden en dus ook de molenaars een steuntje in de rug voor het vele werk dat zij verrichten.

Het verhoogd het bewustzijn dat een molen niet kan zonder molenaar. Het vestigt ook de aandacht op de belangeloze activiteiten die de Molenaarsgilden ontplooiën ten behoeve van dit bijzondere ambacht, dat zozeer met Nederland is verbonden.

Om deze aandacht voor het ambacht en het immateriële erfgoed levend te houden stelt het gilde van Vrijwillige Molenaars de Immateriële Erfgoedprijs in.

De prijs wordt om de 2 / 4 / 5 jaar uitgereikt aan de persoon of organisatie die zich heeft ingezet voor het levend houden van het ambacht van molenaar.

De prijs bestaat uit een geldbedrag en een oorkonde.

De prijs wordt voor het eerst uitgereikt op de ALV van 2022.

Het bestaan van de prijs wordt bekend gemaakt in de Gildebrief van maart 2021. In deze Gildebrief komt een oproep voor nominatiekandidaten.

Criteria:

Wat is het resultaat nu?

Wat levert dit voor de toekomst op?

Wat kan er ander met er mee, toepasbaarheid elders

Belangrijke punten waarop we letten bij de toekenning van de prijs

- voorbeeldfunctie
- landelijke spreiding van de uitgereikte prijzen
- beloning
- inspanningen die het kost
- kosten, emotionele waarde (of het verlies aan)
- draagvlak creëren (publiek is ook belangrijk)
- financiële inspanningen
- stimulans

Uitgereikt door het Algemeen Bestuur

Immaterieel Erfgoedprijs 2022

Aan

Plaats, datum

, secretaris

, voorzitter

Het Gilde van Vrijwillige Molenaars

